

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові по два
крім неділі і руских свят
о год. 6-й пополудні.

Редакция, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 5
ул. Ліндого. — Експедиція
місцева в Агенції Соколовского
в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
дяки і приватні доносеня по
15 кр. від стрічки.

Ювілей москвофільської роботи.

(+) Погодинська колонія, заснована в 50-их роках сего століття у Львові Денисам Зубрицьким, щоби в Галичині вести москвофільську пропаганду, обмежувалась спершу лише на руску інтелігенцію. Переговором члени сеї колонії звернули бачність і на сільський нарід, щоби й тут підготувати основи для «обрусенія» і навернення его до «правдивої рускої віри». Хоч вже існувала «Галицько-Руска Матиця» задля розповсюдження науки і просвіти (але як раз Погодинці довели її до мертвеччини), а заснована Русинами-народовцями «Просвіта» мимо всяких поговорів москвофільських стала що раз красше розвивати ся і здобувати собі довіріє руского селянства, міщанства і духовенства, заснував в 1874 році Наумович «Общество им. Качковского», спершу в Коломиї, а відтак перенесено его осідок до Львова. Очевидна ціль сего товариства була, йти навзаводу з «Просвітою» і всюди її підкопувати. Що до напрямку «Общества им. Качковского», то вже сам руский який его видань з примішкою церковщини і московщини показує, що оно має задачу промощувати дорогу поступенному «обрусенію» і з часом довести до одного «общерусского языка». А що до релігійного і політичного напрямку, то досить переглянути книжочки того «Общества», щоби впевнитися що там всюди дуже послідовно проведена як червона нитка така тенденція, щоби малоосвіченому рускому селянинові і міщанинові підсунути сей погляд, що наш руско-католицький обряд і наша Церква є златиньщені а справдешна русска церква і русский обряд зберіг ся в Росії, що там і цар є русский і військо русске і все русске, що тамто є велика Русь, котрої ми лише малим відломком, що там пишуть і печатають тою абзуюкою, котру винайшли святі апостоли славянські Кирил

і Методій, а тут у нас по школах завели «прокляту» фонетику, котра має на цілі спольщити нашу руску мову і т. д. і т. д.

Що «Общество им. Качковского» має під покришкою просвітної роботи проводити такі релігійні і політичні тенденції, се висловив найважнійше его председатель Богдан А. Дідицький на загальних зборах тогочасного общества в Тернополі в 1890 році. Тоді то вийшла «Ілюстрованная Народная История Руси», напечатана в 10.000 примірниках видана під фірмою тодішнього секретаря Общества С. Л. Дуди. Председатель Б. А. Дідицький виразно признав в Тернополі, що «Народную Историю Руси списалъ оденъ изъ членовъ нашего Общества (на жаль руско-католицький святих і катехит! Ред.) — то и належить считать сие издание настоящимъ продуктомъ, ба и исторично-политичнымъ дѣломъ таки нашего Общества». При тим заохочував, щоби трудити ся «о просвѣщеніи нашего народа въ его коренномъ русскомъ духу (розумій московським! Ред.) по указанію сеи исторіи». І сю історію, де уніяти названі «перекинчиками», а уніяти «мостом для переходу на латиньство», де Іван Грозний величає ся «яко мудрий, добрый и справедливый, такъ що вся Великая Русь радовала ся і славилась Бога за то, що далъ ей такого владѣтеля», де о цариці Катерині II, що закріпостила українсько-руский нарід, говорить ся, що «мудрая Царица Катерина зарядила отвѣтныи мѣры, щоби народъ рускій возродилъ ся, отжилъ и дойшоуль знову до своихъ природныхъ и гражданскихъ правъ», де просто туманить ся малоосвіченого руского селянина і міщанина такими і тим подібними видумками і хитрими крутійствами, щоби лише величати і славословити «велику Русь» — сю історію розкидвано поміж селян, поміж шкільну молодіж. А так як перед девяти роками видало

історію Руси, щоби нею промостити поміж руским народом дорогу об'єдмительним ідеям Погодинським, так тепер появилося «Житє и дѣятельность Ивана Наумовича (написалъ О. А. Мончановский) издание политичного общества «Русская Рада» во Львовѣ», украшене кількома портретами «просвѣтителя Руси», очевидно в рясі православного протоєрея, щоби тим звеличити відступника руско-католицької церкви і показати туди народови додогу. Але не треба забувати, що на чолі того Общества стоять не лише такі люди світські, як Б. А. Дідицький, О. А. Мончановський, Марков, Добрянський і т. п., але навіть крилошанин гр. кат. митрополитарної капітули Антоній Петрушевич, вірний ученик Дениса Зубрицького. Чиж можна в таким случаю дивувати ся, що рускі святих і декани численно горнуть ся до Общества з виразними москвофільськими і православними тенденціями, що оно що раз більше розростає ся, а з ним розкорінюють ся сї ідеї поміж нашим духовенством, селянством і міщанством.

В четвер дня 7. с. м. святкувало Общество им. Качковского XXV-літній ювілей своєї роботи з нагоди торічних загальних зборів. Москвофільський генеральний штаб у Львові доложив всіх заходів, щоби на свій ювілей стягнути сюди з всіх сторін краю селян, міщан, святих і руске жіноцтво і насупротив святкованя столітя відродін руско-українського письменства, устреного вторік Русинами-народовцями, показати силу і зріст москвофільського сторонництва в Галичині. В Успенській церкві відправляло ся богослуженє, а тимчасом сотки селян стояли довкола церкви, в рускій улиці, в подвірю церковним і на Підвалю, де їм молоді апостоли погодинської колонії з общества «Другъ» плели свої теревені про «прокляту фонетику», а частина вірних удала ся

Омелько Цуциня.

Оповіданє

Олександра Катренка.

(1897 р.).

(Далі).

Степан Михайлович, учувши хто це який й очи вирячив від здивовижі. Він забув навіть як слід було по звичаві, й ухилити ся перед тим, та й і всього, що подержав ся тільки троше за ті его пальці.

— Василь Панкратьевич Жежелюхин!

Сказав Омелько підводячі Степана Михайловича до другого. Остатніх двох, хто вони, Степан Михайлович не чув вже, не розібрав. Прізвіща тих двох попередніх забили ему паморакки. Та і не диво! Бо-ж Грак і Жежелюхин були що найпервійшими купцями у Харкові. Межи тисячіма інчих містових купців вони були і найдукатійшими і найповажнійшими. Над всіма купцями міста вони були найбільшими, вони були в порівнанню з остатніми всіма, вельможними купцями. І Грак і Жежелюхин мали у себе різні крамарні не тільки у одному Харкові, але по багачких, таких же як Харків, великих містах. У Харкові жили вони, у палацах власних.

які коштували по двісті-триста тисячів рублів, ще і більше. Прізвіща їх гримотіли по всьому містові, та й не по одному тільки. Кождий їх знав на призвіще і дорослий і дитина навіть. Вони лічили ся мільонцями. І чи покладав же коли небудь Степан Михайлович, убогий, долею придавлений, тим самим пригнічений, цього у оціх черевонів товнїжних і кури не клюють, достатками, коли небудь, де небудь, хоч як небудь познаємити ся з ними? Коли ось! Та ще й де, у кого?! У Омельки, у свого колишнього свинаря! Степан Михайлович навіть не йняв собі віри, що от це справді з ним таке коїть ся. Коли ні, це-ж не в вісні. Він же власними очима баче, власними вухами чує, як ці мільончики обертають ся, повадють ся з Омельком, з Омельком Івановичем. Вони з ним, як з рівнею собі. Вони ему «ти» і він їм «ти».

— Що воно за сказка!? Що воно справді таке?! Хто-ж це який тепер Омелько?!

Так і колупало ся у голові у Степана Михайловича.

На Степана Михайловича те коло звернуло мало уваги, навіть зовсім ніякої. Вони всі не то що і слови не забалакали до его, але і не дивили ся навіть на его; немов би межи ними тут его і не було.

Степан Михайлович почував себе межи ни-

ми дуже погано. Він сидів неначе і на мякенькому, на дуже навіть мякенькому, про те-ж ему невпинно щось все мулило, та й мулило. Ему здавало ся, що немов він грішний, грішний грішний, та й убрав ся, аце межи праведних праведників. Ему знов забажало ся, аж ось забажало ся тікати відселя.

Коли ось скінчивши пити чай, ті четверо сіли гуляти у карту, у винта. Тоді тільки Омелька Іванович цілком звернув всю свою увагу до Степана Михайловича. Він запрохав его до свого кабінету. Там вони посідали на мягкому турецькому ослінцеві і засмаливши коштовні цигари, забалакали. Почав звичайно Омелька Іванович:

— Ну, от тепер ми оде з вами посидимо тут, любенько побалакаємо, Степане Михайловичу, поки ті мої гості забавляти муть ся там собі, гуляючи у карти.

— А ви шо-ж, хібба не граєте у карти?

— Ні! я у от сего винта, та у ті преферанси не того... не тягне мене щось до них. Навіть я і не тямлю, як у їх іграти. Ось так хіба у стоколку колц, так, так! По старій памятці, та з зовсім з своїми людьми у хвильки, гуляючи, від робити нічого, позабавляти ся можно бува. Не сподобають ся мені ці їхні винти. Морочуть ся, морочуть ся, по годнах морочуть

таки до тутешньої православної церкви, щоби там помянути «просвітителю Русі» Наумовича. Синьо жовта брошура Мончаловського про життя Навмовича (до котрої ще небагом повернемо) покаже народові ще ліпше і наглядніше ту дорогу, на яку его веде московський штаб, бо як пише «Галичанин», що «Русская Рада» розіслала сю брошуру в дарі всім членам общества ім. Качковського. В салі «Народного Дома» відбули ся відтак загальні збори, з котрих всі демонстративним походом із співом і хорухвою Общества удали ся на замкову гору, де перед кількома місяцями ті самі люди із сконсолідованим Романчуком обходили ювілей відродження Галицької Русі і порозбивали голови українсько-руській молодіжці. Там очевидно виголошено цілу повільну «патріотичну» річчю а бесідників Давидяка, Дуджевича пошено на руках при співі «многая літа», а «общая закуска» закінчила се торжество на замковій горі. Вечером відбув ся бал в «Народнім Домі».

Сей ювілей показав мабуть вже наглядно нашим опозиційним народовцям, з ким они консолідували ся, що досягнули сею консолідацією і на чий хосен та консолідація вийшла. Ще так недавно з тими людьми обходили опозиційні народовці спільне свято на замковій горі, а тепер починають добачати, що ті «вільніші сини Русі», як лише само «Дьло» є «властиво си зрадники». Чомуж так пізно прийшло «Дьло» до того пізнання і чи так думає також п. Романчук, що спільно з Дідичким жібував на всіх відозвах консолідаційних?!

З політичного поля.

«Plzenske Listy» пустили в світ поголоску, що евентуальним наслідником гр. Туна має стати гр. Еренталь, дотеперішній австрійський амбасадор на царськім дворі в Петербурзі. Бар. Еренталь належить до чешко-німецької шляхти і хотять до тепер не займав ся внутрішньою політикою Австрії, як кажуть «Plzenski Listy», він щодня своїх поглядів зближений до гр. Туна. Зі зміною особи на президіяльнім кріслі міністерськім не можна би отже числити на якусь зміну системи щодо ведення політики. Кандидатуру гр. Ерентала має підспирати дуже ревно гр. Голуховський, хочаби тим способом позбути ся небезпечного свого конкурента щодо портфелю заграничної політики. Сі поголоски чешкого дневника прийняла решта преси так чешкої, як і німецької з недовірем. Як з одної сторони, запевняють, що гр. Еренталь не мав ніколи аспірацій вдавати ся у внутрішні справи монархії так з другої сторони ціла ся комбінація є занадто скомпліквана. Зрештою нинішня ситуація політична виказує, що всякі комбінації щодо зміни в проводі міністерського кабінету є

ся і сердуть ся, як коли і лають ся іноді, того і дивись, що ще побояють ся, а нарешті 10 до 15 рублів вигра, або програв. Чи варто-ж і час губити і крів портити за для того? Як на мене, то аож нічого, як ось хорилька, аож, щоб було що, як от та стукалка. Раз, два, три, та година — дві і 200—300 рублів або в кишеню, або з в кишені. Оце так-так, по моему! Ну, та давайте до діла брати ся рядком, та ладком. Слухайте-ж. Я, бачите, щоб ви знали, орудую у страховій спілці, коли може не знаєте ще. Еге ото-ж ви подивіть ся на мене, гляньте і на все навколо мене, зверніть увагу на все що є у мене, гляньте і на все і навколо мене, зверніть увагу на все, що є мене, і який я, і хто такий буває, у мене і як вони зі мною.

— Та я вже на все звернув увагу.

— Ну, коли так, то певно вам цікаво є відкрити воно це все у мене? Це все я заробив у тій моїй страховій спілці. Еге, все вона міні дала. Ми з вами, Степане Михайловичу, люди близькі, одно вже то, то земляки, ну, і як же міні вам не бажати доброго? Не можна-ж, щоб не бажати. Тільки побачив я вас от такого замученого, ви вже за правду вибачте, обдертого.

(Далі буде).

тепер передчасними. Однак сего не хочуть зрозуміти опозиційні круги, та все ще держать ся можливости пацифікаційної місії бар. Хлюмецького. І так пос. Вольф на зборах в Рід, в горішній Австрії заявив, що згодить ся лиш під таким услівем занехати обструкцію, що бар. Хлюмецький перейме керму правління, цюфне язику розпорядження і признасть Німцям право гегемонії в Австрії. Тоді то Вольф, вправді не буде підспирати такого правительства, але бодай зволить прилично сидіти в посольській лавці. Отже хіба вже ніколи Вольф не навчить ся чемности, бо такі его жаданя не можуть сповнитися.

До поголосок належить також зачислити донесенє праскої Politik, що Чехи за знесенє язику розпоряджень мали би одержати чешкий університет і політехніку в Моравії, а також санкцію кравового закона про урядовий, кравий язык при автономічних властях в Чехії і Моравії. Politik заявляє при тім, що коли Чехи мають призволити на знесенє язику розпоряджень, то на їх місце мусить стати якийсь загальний закон, що запевнив би Чехам рівноправність з цілою Чехією.

З Будапешту доносять, що оноді по кількогодіній нараді членів обох кабінетів, заключено вже компроміс в справі угоди на слідуєчих основах: Спільність митова триває до 1907 р. Привилей банківий триває так само довго, як і договір митовий. Час той, що правда, установляє так як в угоді Білинського, до 1910 р., але привилей гасне з хвилею, в котрій кінчить ся договір митовий. А що істнованє митового договору є забезпечене лиш до 1907 р. — то на разі істнованє банковою є також забезпечене лиш до 1907 р. Нова організація банку входить в життя рівночасно з цілою угодою. Згідність речинців кінця договору митового і договорів торговельних має бути узискана до 1903 р. в спосіб означений на конференції міністрів. В тій самій справі доносить Sonn-и. Montags-Zt., що час, доки має тривати договір митово-торговельний, продовжено до 1907 р., дальше, що час, доки має тривати привилей банківий, назначений формулкою Селя лиш до 1903 р., продовжено тепер також до 1907 р. і що зложено ся на junction межі тими обома предложениями. Нині скінчать ся наради, а результат їх буде в середу предложений угорському сеймові. Квота не була предметом нарад, але справу застережено для депутатий квотових, котрі мають зібрати ся на ново. По довершено мають міністри, котрі брали участь в переговорах, одержати високі відзначеня. Говорять навіть, що австрійський міністер скарбу Кайцль має одержати титул барона.

Новинки.

— **Новий народ на європейській карті.** У бесідах на ювілею общества ім. Качковського сипали ся як з рукава жалі на гнет найнещасливішого у цілій Європі народа: галицьких Червоноруссов. Який же є народ? Чи тих три тисячі — як пишуть польські часописі — учасників зборів Качковського? Та ми ще позволимо собі сумнівати ся, аби всі були прихильниками Маркова, Мончаловського et tutti quanti! Між інтелігенцією бачили ми багато щирих Українців, що прийшли лише придивити ся як некультурні галицькі кацапи святкувати муть культурне свято. Між народом знова було майже половина цілком індеферентних мужиків, що приїхали «бо їм егомось казали, та ще обіцяли за дурно хату у Львові та харч» (скінчило ся на сухім хлібі). Сесі мужики, як показало ся, брали дуже радо відозви просвіти, читали їх і не дивили ся на те, що вони писані плюгавою фонетикою. Доперва прибіжить до його який кацапик, вирве йому відозву з рук та далі: Се плюгавство, се фонетика, не читайте! А бідний сват дивить ся зі жалем на подерту відозву та гадає собі: Гі, гі, пек та цур тобі навіваний. Подер біс папір, хо там була намальована церква св. Юра та підписане «З нами Бог». Оттаких випадків ми бачили сотки! Чи-ж се свідчить про те, що мужики, які зїхали ся на ювілей Качковського знали по що вони сюда приїхали? Чи знав хоч один з учасників про плюгаву народну зраду москвофілів?

Тепер скажемо про самих аранжерів ювілею, про москвофільський штаб у Львові. Не сумніваємо ся, зрештою вони самі заявили те на пушкинськім святі у Петербурзі, що їхньою ідеєю (коли взагалі можна назвати так зраду!) є ширенє російських політичних ідей між ав-

стрійськими Українцями. Чому-ж вони так криють ся зі своїми гадками перед своїми прихильниками? Чому ясно не скажуть куди вони ведуть українських мужиків на шнурку сплетенім з московських рублів? Чому видумують у своїх хитрих мозках (?) якийсь новий європейський народ «червонорусский» та ним заслонюють ся, коли можуть просто, ясно показати на батюшку царя та матушку Россію? Чому вкінці не говорять до своїх прихильників російською мовою? Гаспадін Павенцький заявив, що всі зібрані є свідомі своєї твердорусської ідеї. Га, коли так, мої господинове, чому-ж ви не поважили ся говорити до тих своїх прихильників своєю рідною русскою мовою? Чому калічили язичієм? Ось вам факт як розуміють ваші образовані прихильники вашу роботу: Гаспадін Вергун побачив там свого товариша, чи що — якогось сьвященника, привитав ся з ним сердечо та далі говорити до його па руськи. Так той сердега визвірив ся на його, визівив очі тай сам не знає, що робити з сим фантом. Вкінці почав таки говорити чистою українською мовою. Ось так то ваші знають говорити по російськи!

Між иньшим сипали ви вчера також фразами, що ви одинокі ширите між народом культуру. Та яка ж се культура? Чим вони її ширять? Чи виданем Качковського? Та-ж там крім лихої белетристики нема ніщо научного. Бо чи-ж можна назвати наукою те «як робить ся молоко»? після слів одного бесідника. Кождий мужик знає, що молока ніхто не робить, лише його дає корова, а як коло молока ходити то й сам він знає ліпше, як автори тих драмських брошур. Не такої науки хоче наш народ! Ми бачили у багатьох мужиків «Л. Н. Вістник та де які книжки видані товариством ім. Шевченка. Та погадаймо лише як питають наші селяни за книжками про астрономію, все-сьвітну історію, історію Русі, фізику (Явища природи)! От чого хочуть наші люди! Та воно друкуєть ся про сесі річи багато у різних виданнях, так на жаль(?) всі сесі книжки писані фонетикою. І що-ж ви дасте читати селянинові, як заказали йому брати у руки фонетик? Може російські книжки? Ба, коби то де-хто навів і з вас розумів їх! Та вам ліпше як нарід темний! Ви його сфанатизували своєю псевдо-ідеєю та при його крайній темноті легко вам його вести куди хочете. Ви боїте ся дати йому освіту!

Та всю свою погану, безідейну роботу заслонюєте «зрадою Українців-сепаратистів», бідкаєте ся, що вони враз з Поляками давлять вас, гнетуть, але «хоч здавало ся, що бідний червонорусский народ умер, він що не умер, він живе і жити ме!» Чи се сліпота, чи дурний розум?

— **Культурне свято галицьких москвофілів** закінчило ся дуже культурно. По промовах мала відбутися виставка песи. За сиротою Бог з калитою. Так що ж! культурна інтелігенція повилазила на столи та крісла та заслонила цілу сцену. Менше культурні селяни, що заморочили голови випитім на порожній жолудки, забули уважати на своїх панотців, імосців та паннуців та почали їх тиесити зі всіх сторін. Ізза крику пискливих дівочих голосяків, та ще більше ізза реву озлоблених їх батьків мусіли аматори перервати гру та ждати, аж культурна інтелігенція забересть ся! Та вже що там було сварні покритвдених гостей з аранжерями свята то нема що згадувати! Шкода, що ще не били ся! Отсе булоби як раз на й культурніше.

— **Не після параграфів але після сумління** засудив у сих днях судія віденського суду жінку фризєрського челядника за крадіж дитинячих черевиків зі склепу. Зі слезами у очах поясняла она суді, що має семеро дітей, що на їх приходить ся їй дуже гірко заробити. Наймолдша дитина ходила без чобіток, а мати мала лише 75 кр. Купець жадав більше, то-ж зажурина жінка попала у таке роздражненє, що вхопила чобітки та лише на улиці етимила ся, що допустила ся крадіж. Узглядняючи обставини та доказаний факт, що обжалована вела доє життя без закиду, судія засудив її на 48 годин хатнього арешту, бо коли би засудив її на судовий арешт діти лишили би ся цілком без нагляду. Отсе раз сумлінний судія!

— **Оригальна мапа.** До найцікавіших річчій на парискій виставі у 1900 р. наліжати буде між иньшим жива мапа всіх залізниць в Получених Державах. Сеся мапа буде у окремім павільоні широкім на 30, а високім на 21 сьажнів. На мапі будуть означені у мініятурі всі гірські верхівя, рови та залізниці. Найбільше однак буде інтересне те, що кождий залізничий шлях мати буде своє електричне освітленє, і що у різних годинах порушати будуть ся по них мініятурні поїзди при допомозі спеціального електричного приладу.

— **Історія одної легенди.** На остатнім засіданню віденської Академії наук (філософічно-історичної класи, засід. 12. липня) предложив проф. Іречек працю проф. Калужняцького з Черновець, що є цінним вкладом у мало досі оброблену

літературу про історію легенд. Проф. Калужняцький обробив легенду про св. Параскеву-Пятницю, що жила в X. віці; її мощі спровадив був болгарський цар Асінь коло р. 1240 до Турнова. Коли ж Турки здобули се місто 1393 р., перенесено мощі до Віддіна, по упадку того міста 1396 р. до Бруси, відси до Сербії, по упадку Білграда 1521 забрали їх Турки до Константинополя, відки 1641 молдавський воевода Василь Лупул випросив їх для себе і помістив у Яссах, де лежать і доси. Не менше інтересна як історія мощів, є також історія легенди про сю сьвяту. Швидко по її смерті описав був її жите якийсь неосвічений грецький селянин, але патріарх Музалон (1147—1151) бачучи, що в тім описі є немало річий непристойних, велів спалити його, а натомість поручив дияконові Василю описати жите сьвятої. Сей опис по грецьки не заховав ся; заховані тепер чотири грецькі жита сьвятої Параскеви — пісні і зроблені на основі слов'янського життя, списаного трновським патріархом Евфимієм, з додатками взятими з незвісних жерел. На Евфимієвій праці основане також найстарше румунське жите сьвятої з р. 1643. За те в старій църковно-слов. літературі заховало ся первісно жите списане дияконом Василюєм і перекладене тодіж на слов'янську мову: проф. Калужняцький віднайшов його в однім болгарським рукописі з 1359 р. Надто віднайшов пізнійший витяг із сего жита, на котрім оснував своє оброблене патріях Евфемій. З того самого витяга черпали й пізнійші редакції жита сьв. Параскеви — сербська з XVIII. в., українсько-руська з XVII. в., а також коротка «Синописе», перекладена на латинське, грецьке і румунське. На переробці Евфемія основано оброблене сьв. Дмитрія Ростовського поміщене в його Минеї. Як бачимо, на тлі одної легенди зарисований дуже живий і інтересний малюнок літературних взаємин між Греками, Болгарами, Сербями, Українцями і Румунами протягом сімох віків.

— Відповідь др. Франкови. Ще не вийшли в передруку поеми Макарівського, а вже уважав за відповідне заговорити про них др. Франко в «Літературно-науковім Вістнику» (книжка IX.). Др. Франко підніс деякі заміти против сего виданя, хоть може річню совістного рецензента було би пождати, аж видане появить ся. На погляди д-ра Франка про значінє Макарівського в нашім письменстві відповідати не стану, бо се впрочім річ смаку. Так само годі мені відповідати на слова п. Франка, що в моїй передмові «порівнанє» Наталі з поемою Гете властиво автора не доводить до нічого, бо сей заміт рецензента і дальші мої уваги сьвідчать, що він передмови не читав і хіба що найбільше побіжно єї переглянув. З передмови міг також др. Франко дізнати ся, що я за дрібними поезіями Макарівського удавав ся до Петербурга, та доси не дістав звідтам ніякої відповіді. Чоловіком, до котрого я писав, був проф. Сирку, а в посліднім часі проф. Соболевський в Петербурзі. До відомости д-ра Франка подаю, що хочу конче в одній книжці змістити всі українські твори Макарівського і тому здержу ся на тиждень, оба два з виданєм книжки в сьвіт, бо може до того часу дістану їх з Петербурга. З передмови міг др. Франко також дізнати ся, що слова менше зрозумілі виясню на кінці книжки. Через се відпадає заміт д-ра Франка, що видавець не пробує пояснити рідких слів в роді «росторопша». Що до поясненя слова «погонєць» німецьким Eilbote (е Express) і Courier завважати мушу, що я тут шшов за словарем Желехівського. Замічу також, що за похивки друкарскі в «Руслані» відповідати не можу. Відповідати буду лише за передрук поем в окремій книжці, бо коректу єго переводжу сам. Звертаю ся до д-ра Франка в єго власнім інтересі, щоби прочитав вперед річ, заки видасть про неї осуд, бо такі рецензії, як ся хіба єму поваги не приносять.

Кирило Студинський.

КОНКУРС.

Товариство «Руска Бурса реміснича і промислова» у Львові, заснована в пам'яті 50-літніх роковин народного відродженя Русинів в Галичці, оголошує отсим по мысли § 3. а) статуту товариства конкурсу на пять місць для рускої молодіжи ремісничої і промислової.

Стараючі ся о принятє, взглядно їх родичі або опікуни, мають висказати:

1) Сьвідоцтвом крещеня, що стараючий ся є греко-католицького обряду і скінчив 14 літ жита.

2) Сьвідоцтвом шкільним, що тойже укінчив чотири класи школи народної, взглядно сільську школу народну.

3) Сьвідоцтвом моральности, що тогож поведєнє в громадї було правильне по укінченю науки шкільної.

4) Дальше належить заявити до якого ремесла або промислу хоче вступити дотичний ученик.

5) В кінц родичі, взглядно опікуни мають заявити: якою квотою можуть причинити ся до покритя коштів утриманя і образованя ученика.

Приняті ученики отримають від товариства:

хату, харч і средства потрібні до образованя — з виїмком одежі, через час, означений управою товариства.

Приділенє принятого ученика до школи промислової або до практичного промислу належить до управи товариства.

Ученик приділений до промислу практичного має відбути 14 днєву пробу.

Поданя о принятє належить вносити в речинци до 13. вересня с. р. на руки голови товариства п. Василя Нагірного у Львові, ринок ч. 36, I. поверх.

Від Ради Товариства «Руска Бурса реміснича і промислова» у Львові дня 6. вересня 1899 р.

Телеграми.

Відень, 7. вересня. Вчєра відбула ся кабінєтова рада під проводом президента міністрів гр. Туна.

Відень, 8. вересня. Цісар приняв вчєра на авдиєнції міністра заграничних справ гр. Голуховського.

Прага, 8. вересня. «Narodni Listy» пишуть про тайний приказ міністра війни, аби контрольні збори відбували ся від тепер у тих місцевостях, де є військові гарнізони, лише у казарнях.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

ГАРАСЬКО,

або талан і в неволі.

Повість в стихах

Михайла Макарівського.

Вісти про визвол.

(Далі.)

XL.

Хоть Фока-ж тиждень балував,
І дуже підтрусив шкатулу;
Но Бог йому за ту посулу
Талан і радість зараз дав.
Бакалію його змєли,
Ні жмені в лавках не зосталось:
Як думав, так і продавалось,
За руб рублями отдали.
Те-ж збувши, взяв ся закупяць,
Вєлячнє всяку з потонову,
Щоб добрую користь готову
Упять, де Бог покаже, взять;
І день і ніч вєзли товар,
І день і ніч він накував ся,
Народ сюда і туду шатав ся,
Мутив ся берег як базар;
Неділь на три було гурда,
Поки до шнира все зносили,
Судно порядком нагрузили
І спорядили хоть куда.

XLI.

В сию пору море як стекло
Стояло тихо, не хиталось,
За хмари сонце не ховалось,
Одначе сєки не було.
Тепер-же вітер розгулявсь,
І хвилі дме від Таганрога;
То Грек з надїєю на Бога,
В дорогу виступить зобравсь.
Поснідав, люльки покурив,
Балакав довго з молодими,
Поцілував ся любо з ними,
І на порозі говорив:
«Тепер то діточки мої!
Простіть, здоровенькі бувайте,
На Божу ласку уповайте
І теплі молитви свої.
А я за море полену,
І хто зна: чи дійду в госноду
На радощі сім і роду,
Чи не умру і не втону,
Чи смерть вхидная мене
Як рибу поведе удою,
Піском засипле під водою,
Або і дома не мине?
Коли се буде, помяніть,
Оплачте по християнський Фоку,
І сьвічку дорогу й високу
На цєркву Божу одмініть».

XLII.

«Ох діти! розкажу на час,
І грїх того не розказати,
Як Божа ратувала Мати,
І крив мене в недолях Спас.
Колись я дуже був здоров,
Меткий, завзятий до розбою,
Лякав і дивував собою,
Ярив ся, лив, як воду, кров.
Хто ворога як галач гнав,
Як валом трупом обетєлав ся,
На судна перше вєїх скидав ся,
Рубав ся, бив ся, грабував?»

Хто в пуцах і степах водив,
По байракам, дугам ватагу,
Під дощ, під сніг, під шквирю, хлягу,
І язика достать ходив?
Грек Фока сї робив чудя,
Но й сам в нещастя попадав ся,
Меж трупом ранений ваяв ся,
Поки Юсуп настиг туду.
Підняв мене, обмив, замив
Вонючі рани з пижма соком,
Та закладав товченим дроком,
І смерть і муки удалив.
Я лєдвї й шибєниць ізбїг:
Вже дотягали на віршовці
Раз Турки, вдруге Македонці,
Но спас на диво й тут помїг!
Там правивсь Буклос Небож;
Він з сотнею харциз завзятих
Порїзав, порубав проклятих,
І я упять вожай і пак.
А сїх побив, то поколов
З дружиною Морейців Палос,
То з Курдами сподар Кефалос,
І я живеньок і здоров.
Нєраз і на морях мені
Траплялось в бурю утопати,
В неволі видїть, горювати,
І тлїть в тюремній западні;
Случало ся ходити в парчі,
І рубям прикривати спину,
Пить рєнське, їсти осатрину,
І бути по три дні без харчу:
Одначе старости доживсь;
Як сніг білію, а не гну ся;
Талан, куди ні поверну ся;
Худоби і скарбів добивсь.
Що-ж дальше буде, хто те зна?
Ох! мов щось шєпче: Фоко! Фоко!
Одумайсь, не несись високо,
Тебе за морем жде труна!
Казав, здихнув, сплакнув, стогнав,
Змїнивсь в лиці, перєхрєстив ся,
Опять поцілувавсь, простив ся,
І вдруге те-ж заповїдав.

XLIII.

Тут острах молодих трєсе, —
Мов справді ту труну для Грека
Морєкая фили із далека
На жаль і горе їм несє, —
Мов будуть хоронити того,
Що визволив обох з неволі,
Для чєсти їх, для слави й долі,
Добра не пожалїв свого.
Гарасько білий як сїна
Рида; а Мєся так як глина
Пожовкши, плаче мов дитина,
Утихнє й знову начина, —
Припавши, стала цілувать
Колїна Фокинї і пяці,
Не хоче, рученьок одняти,
Не дума батька одпускати,
І сєй, ізморений од слїз,
Не знав, не стамивсь, що їм дїять,
І тільки, щоб тугу розвїять,
Обох з собою взяв на віз.
На пристань вкупі прибули...
Но тут жалю ще більше стало:
Дорогу море натякало,
Од вітру паруси гули;
То Фока кинувсь на судно,
Як вихор по воді помчав ся,
Назад раз-на-раз оглядав ся,
Поки їх стало невидно.
А сї на пристані були,
Нудились, поки хмари сині
Настигли, і мов звїр в пустині
Морєські потоки зарєвли.

XLIV.

Тогдї Гарасько оханувсь,
Вхопив Марусєнку за руку,
І тяжку з Фокою розлуку
В господі поминать вернувсь.
Недїлю, другу смутовав
Сподар з дружиною своєю,
Частєнько плакав вкупі з нею,
А там за промисл брат ся став.
Вписавсь в купці, ямлив товар:
Лєдянку-сїль і добру кримку,
Мєд, вїск, білугу, осатринку,
Полотна, сало і кавяр.
Та хурі правив на Одєс,
На Москву вєякі вина з Дону
В Цариград Греку Соломону
Пшєницю ставив і овєс.
Поправив двір, як сам хотїв,
Построїв нову комору,
Та хату чєлядї простору,
І на господі паном сїв.
А щоб за родом не тужити,
То спорядившиє помалєньку,
Зібрав ся батька взяти і нєнку,
І вкупі з ними вік сьвій житє.

(Далі буде).

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1899.

(Прїїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годині				відходить о годині			
	6:10	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова		6:20	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава		
	6:50	з Брухович, від 7. мая до 10. вер. включно		6:15	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний		
	7:10	з Зимної-води		6:30	» » » дв. Підзамче		
	7:40	з Янова		6:30	до Іцкан (Галацу, Ясс, Букарешту) Сучави		
	7:55	з Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия		8:45	до Кракова (Відня, Варшави), Стружа		
	7:44	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче		9:10	до Скольного, до Лавочного (1. лип. до 12. вер.)		
	8:05	» » » на дв. головний		9:25	до Янова		
1:30	8:15	з Сокала, Рави рускої		9:35	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз.		
	9:00	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.		9:53	» » » дв. гол.		
	11:15	з Ярослава і Любачова		10:10	до Белзця, Рави рускої, Сокала і Любачова		
1:50	11:55	з Іцкан, Чернівців і Станиславова		12:50	до Янова від 1. липня до 15. вересня вкл. тільки в неділі і свята		
	1:01	з Янова		2:15	до Брухович тільки від 1. липня до 10. вересня включно в неділі і свята		
	1:40	зі Скольного, Стрия, а з Лавочного тільки від 7. вер. до 15. пад. включно		2:55	до Іцкан (Ясс, Букарешту)		
2:20	5:15	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.		3:05	до Кракова (Відня) Хабівки ч. Ряшів		
2:35	5:40	» » » на дв. голов.		3:15	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.		
	5:55	з Сокала, Белзця і Любачова		3:20	до Янова від 1. мая до 30. вересня вкл.		
				3:26	до Брухович		
				5:25	до Ярослава		
Ніч				Ніч			
8:45	6:10	з Кракова (Відня) Самбора, Хирова		5:21	до Іцкан, Радовець, Кімполонга, Сучави		
	6:20	з Іцкан, Сучави		6:40	до Кракова (Відня) від 1. черв. до 15. вер.		
		з Янова від 1. до 31. мая і від 16. до 30. вересня щоденно, а від 1. червня до 15. вересня тільки в неділі і свята		6:50	до Янова від 1. чер. до 15. вер. т. в дні б.		
	7:58	з Брухович від 7. мая до 30. червня і від 16. серпня до 10. вересня вкл. щоденно		7:00	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша		
	8:15	з Брухович від 1. липня до 15. вересня щод.		7:10	до Сокала і Рави рускої		
	8:14	з Янова тільки від 1. черв. до 15. вер. вкл.		7:20	до Тернополя дворець головний		
	9:21	з Кракова (Відня, Берлина), Сянока, Пешту		7:42	» » » дворець Підзамче		
	9:55	з Чернівців, Іцкан (Букарешту), Сучави		7:47	до Янова від 1. жовтня до 30. мая 1900		
12:30	10:10	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.		8:35	» » » 1. до 31. мая і 16. до 30. ж. щод.		
	10:08	» » » на дв. голов.		9:10	» » » 1. чер. до 30. жов. в нед. і св.		
	10:25	з Лавочного (Пешту) Хирова		2:36	до Іцкан (Ясс, Галацу), Сучави		
	10:30	зі Скольного, Калуша		10:50	до Кракова (Відня, Варшави), Сянока		
	12:10	з Підволочиск на дворець Підзамче		11:10	до Підволочиск, Бродів дв. головний		
	3:05	» » » на дворець головний		11:32	» » » дв. Підзамче		
	3:30	з Кракова (Відня), Самбора, Сянока		4:10	до Кракова (Відня, Берлина)		
2:16	6:00			5:50	до Брухович від 7. мая до 10. вересня		

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Час середно-європейский різнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мин. часу львівського. — Бюро інформаційне п. к. залізниць держ. (Львів, ул. Країцких ч. 5) уділяє полєчень в справах залізнич., продає білєти всякого рода і розклади їзди.

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до перехованя панєри вартїстї і дає на них завдатки.

Крім того впроваджено подїбно як в інституціях заграничних т. зв.

Депозити сховковї (Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 кр. а. в річно, депозитар дістає в сталевї касї панцирнїй сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переховувати може своє майно або важні документи.

Під тим взглядом поробив Банк гіпотечний як найдогіднїйши зарядженя. Приписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовім.

Інформації і посередництво до заключеня обезпеченя житєвих в найкористнїйших комбінаціях.

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Вєч. Духовєньству і вєім вірним Впрєосв. Митроп. і Прєосв. Еп. Ординариятм вєїх трєх єпархїй, обезпечєє будинки, урядженє домашнє, скот, господарскї знярядї, збіжєє в зерні і соломї, сїно в стогах і будинках против шкїд огневих.]

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1898 вносить:

Фонд резервовий	96.775 зр. 05 кр.	} 206.880 зр. 57 кр.
Резерва премїй	64.263 „ 12 „	
Фонд основний	45.000 „ — „	
Резерва спеціальна	842 „ 40 „	

Тарифи »Дністра« дуже умїркованї, услїва обезпеченя користнї, а шкоди ліквідують ся безпроволочно. До кінця 1898 року вносили виплаченї шкоди 527.790 зр. 67 кр. Полїси »Дністра« прїймає Банк краєвий при позичках гіпотечних.

На жїте можна обезпечитись через »Дністеръ« в Товариствї взаїмних обезпеченя в Кракові, котрє дає найкористнїйші услїва, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає полїси і квїти в рускїм язїці.

Товариство взаїмного кредиту »Дністеръ«, стоваришенє з обмеженою порукою, уділяє позички за оплатою 5½% і 1% додатку на кошта адміністраційнї за інтабуляцією або порукою двох відповїдних ручителїв, до сплати в ратах на 3 до 10 лїт і прїймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4%. Уділ членський вносить 25 зр., вписове 1 зр. Членом бути і всячїчку дістати може тільки член обезпечений в »Дністрѣ«. Інформації уділяє Дирекція лїстовно.

Зголшеня о уділенє агенцій в окрєстностях де нема блвзько агентів »Дністра«, прїймає ся.

Львів, ринок ч. 10. (дім »Прєсвїті«).

Позички для членів Тов. взаїмн. обезп. і взаїмн. кред. »Дністеръ« на 5½% і 1% додатку на кошта адм.

ЛЕВ ЛОПАТИНСКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ

Драма з галицкогє єміграційногє руху в 4. актах.

Цїна книжки брошурованої 35 кр.

СВЕКРУХА

комедия в 3. актах з сїльскогє житя.

Цїна книжки брошурованої 30 кр.

БЕАТА і ГАЛЬШКА

історична трагедїя в 5. актах — з другої половини XVI. віну.

Цїна книжки брошурованої 40 кр.

Конкурс на мужа

шутка в 5. актах з міскогє побуту.

Цїна книжки брошурованої 35 кр.

ЯБЛОЧНИКАР

комедия в 1. актї опрацьована після нїмецкогє.

Цїна книжки брошурованої 15 кр.

Сольо-терно

оповїданє з лїотерийних пригод.

Цїна книжки 15 кр.

На почтову пересилку 5 кр.

У Львовї набути можна в Ставропїгїйскїй книгарнї.

Галицкїй КРЕДИТОВИЙ БАНК

приймає вкладки на

КНИЖОЧКИ

і опроцентує їх по

4½% на рік.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

прїймає замовленя і посередничить в закупї:

Свїтло церковне

впрост з фабрики Іа по 70 зр., Па по 64 зр. за 100 кїл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 лїтрах, а то Самороднє почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зї складів висїлає: КАВУ по 5 кїл. послїлках почт. в цїні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальнїсть по 12-20 франко ВІНО в 5 кїл. барїлках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. — Іншїї товари по умїрєних цїнах.

78—?